

Nota van B&W

Portefeuille mr. B. B. Schneiders
Auteur Cora Laros - van der Jagt
Telefoon 5114298
E-mail: claros@haarlem.nl
PD/VHT Reg.nr. PD/VHT/2006/886
Te kopiëren: A,B,C
B & W-vergadering van

Onderwerp

Camerabeveiliging gemeentelijke objecten

Bestuurlijke context

Burgemeester en wethouders hebben in hun besluit van 14 december 2004, CS/BO/2004/1195 besloten dat het mogelijk moet zijn om gemeentelijke eigendommen en objecten die onder gemeentelijk beheer staan door middel van cameratoezicht te beveiligen. Besloten is om tot een algemeen kader te komen, waarbinnen specifieke verzoeken tot het plaatsen van camera's voor beveiliging van gemeentelijke objecten zorgvuldig kunnen worden afgewogen. Dit is door de burgemeester verwoord in een toezegging aan de Raad op 23 maart 2005.

Het bijgaande protocol met checklist biedt een afwegingskader, waarbij enerzijds de verantwoordelijkheid van de gemeente als eigenaar en/of beheerder voor de veiligheid van de objecten is betrokken en anderzijds de belangen van personen op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Aan de hand van o.a. een checklist kan door het college de keuze voor of tegen camerabeveiliging worden gemaakt. Besloten wordt om naar aanleiding van een inventarisatie naar op welke plekken en met welk doel de gemeente momenteel met particulier cameratoezicht werkt, per object te toetsen aan dit afwegingskader.

Commissieparagraaf:

Dit onderwerp is besproken in de commissie ABZ van 9 maart en in de Raad van 23 maart 2005. Toegezegd is een nota die een beleids- en afwegingskader biedt voor de toepassing van toezichtcamera's bij objecten die gemeentelijk eigendom zijn voor te bereiden.

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met het protocol camerabeveiliging gemeentelijke eigendommen
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
4. Het college stelt de procedure om tot afweging te komen vast.
5. Het college besluit om huidige objecten waar camerabeveiliging is toegepast te toetsen aan de hand van dit afwegingskader, dit gebeurt door Bureau Veiligheid, Handhaving en Toezicht van de Publieksdienst en Bureau Bestuursondersteuning van de Concernstaf. De uitkomst van deze screening wordt voor 31 maart 2007 aan het college voorgelegd.
6. Het college besluit dat CS/bestuursondersteuning een registratie van gemeentelijke objecten die door middel van cameratoezicht beveiligd worden bijhoudt
7. Het college stuurt het besluit ter bespreking aan de commissie Bestuur

Nota
Camerabeveiliging gemeentelijke objecten

Nota Camerabeveiliging gemeentelijke objecten.

In het besluit van 14 december 2004, nummer CS/BO/2004/1195 hebben burgemeester en wethouders besloten dat het mogelijk moet zijn om gemeentelijke eigendommen en objecten die onder gemeentelijk beheer staan door middel van cameratoezicht te beveiligen.

Burgemeester en wethouders hebben besloten om tot een algemeen kader te komen waarbinnen specifieke verzoeken tot het plaatsen van toezichtcamera's voor beveiliging van gemeentelijke objecten zorgvuldig kan worden afgewogen.

Het bijgaande protocol met checklist biedt een afwegingskader, waarbij enerzijds de verantwoordelijkheid van de gemeente als eigenaar en/of beheerder voor de veiligheid van de objecten en anderzijds de belangen van personen in bescherming van de persoonlijke levenssfeer is betrokken.

Alvorens hier verder op in te gaan is duidelijkheid vereist over het volgende. Het gemeentebestuur heeft verschillende rollen in de stad:

- a. Als openbaar bestuur
- b. Als eigenaar/beheerder van gebouwen en terreinen.

Het gaat in deze nota nadrukkelijk om de gemeente als eigenaar van gebouwen en terreinen en niet in de rol van openbaar bestuur.

Als *openbaar bestuur* is zij verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde. Op 1 februari 2006 is de wet "cameratoezicht op openbare plaatsen" in werking getreden. (Staatsblad 2006, nr. 32). In de wet wordt bepaald dat de gemeenteraad de burgemeester bij verordening de bevoegdheid kan verlenen om te besluiten tot de toepassing van cameratoezicht op een openbare plaats, indien het belang van de handhaving van de openbare orde daartoe noodzaakt. Op beveiliging door middel van camera's van gemeentelijke particuliere gebouwen en objecten is deze wet niet van toepassing.

Als *beheerder/ eigenaar* is het gemeentebestuur verantwoordelijk voor de veiligheid van goederen en mensen die zich in en op gemeentelijke gebouwen en terreinen bevinden. Vanuit die verantwoordelijkheid kan het in bepaalde gevallen noodzakelijk zijn om deze mensen en goederen te beschermen door middel van cameratoezicht.

De gemeente als eigenaar/ beheerder valt hierbij onder de regels die de Wet bescherming persoonsgegevens hierover geeft. Dezelfde regels die gelden voor andere particulieren, bijvoorbeeld winkels en horeca.

Met name in en bij sportaccommodaties en parkeergarages is er sprake van schade en onveiligheid vanwege vandalisme en overlast. Camerabeveiliging van deze voorzieningen en de mensen die er gebruik van maken biedt een mogelijkheid om de schade en onveiligheid te verminderen.

Het gebruik van camera's met het oog op de beveiliging van personen, gebouwen, terreinen en zaken die zijn toevertrouwd aan de zorg van de verantwoordelijke (eigenaar of beheerder) is vooral bedoeld om objecten en de directe omgeving daarvan te beveiligen en incidenten zoals vandalisme, inbraak en overlast vast te kunnen leggen. De Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) geeft ruimte aan eigenaren, of beheerders, aan wie de zorg voor die objecten en personen welke die objecten bezoeken is toevertrouwd, om de nodige beveiligingsmaatregelen te nemen, zonedig door middel van cameratoezicht. Met name artikel 38 van het Vrijstellingsbesluit WBP geeft aan dat zonder melding bij het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) dit soort cameratoezicht is toegestaan mits bepaalde zorgvuldigheidscriteria in acht genomen worden.

Voorwaarde is, dat er gewerkt moet worden met duidelijk zichtbare camera's en dat er voldaan wordt aan de andere eisen die zowel artikel 38 Vrijstellingsbesluit als de WBP stellen. Beelden mogen in de regel bijvoorbeeld niet langer dan 24 uur bewaard worden.

Het bijgaande protocol biedt een afwegingskader waarbij enerzijds de verantwoordelijkheid van de gemeente als eigenaar en beheerder voor de veiligheid van de objecten is betrokken en anderzijds de belangen van personen op bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Als het protocol is vastgesteld, dient aan de hand van bijgevoegde inventarisatie "Gemeentelijke gebouwen en plaatsen waar camera's hangen" de bestaande Haarlemse praktijk langs de meentlat van de

nieuwe regels gelegd te worden en kunnen verzoeken tot het gebruik van camera's met het oog op beveiliging van gemeentelijke eigendommen worden beoordeeld.

Besluit:

1. Het college stemt in met het protocol camerabeveiliging gemeentelijke eigendommen
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
4. Het college stelt de procedure om tot afweging te komen vast.
5. Het college besluit om huidige objecten waar camerabeveiliging is toegepast te toetsen aan de hand van dit afwegingskader, dit gebeurt door Bureau Veiligheid, Handhaving en Toezicht van de Publieksdienst en Bureau Bestuursondersteuning van de Concernstaf. De uitkomst van deze screening wordt voor 31 maart 2007 aan het college voorgelegd.
6. Het college besluit dat CS/bestuursondersteuning een registratie bijhoudt van gemeentelijke objecten die door middel van cameratoezicht beveiligd worden
7. Het college stuurt het besluit ter bespreking aan de commissie Bestuur

Protocol voor het gebruik van videocamera's ter beveiliging van gemeentelijke eigendommen en objecten die onder gemeentelijk beheer staan

1. Procedurestappen

Bij het bepalen van de gang van zaken in het geval dat een gemeentelijke instelling behoefte heeft aan het gebruiken van videocamera's is de volgende gang van zaken gevolgd.

Om de besluitvorming zorgvuldig te laten verlopen worden besluiten tot al dan niet plaatsen van cameratoezicht genomen na overleg/ afstemming met afdeling Veiligheid, Handhaving en Toezicht van de Publieksdienst en Juridisch control van de Concernstaf. Bureau VHT/ Veiligheid beoordeelt het voorstel met name op de subsidiariteit en proportionaliteit en CS/ Bestuursondersteuning let op de toepassing van de Wet Bescherming Persoonsgegevens en houdt de registratie bij.

Voorstel:

- A. Verantwoordelijke afdeling maakt een b&w nota met gebruikmaking van dit protocol/ afwegingskader.
- B. Verantwoordelijke afdeling vraagt advies aan Afdeling Veiligheid, Handhaving en Toezicht en aan Juridisch control van de concernstaf.
- C. Op grond van dit advies neemt het college, als officiële eigenaar van de gemeentelijke eigendommen, een besluit.
- D. Commissie Bestuur wordt geïnformeerd.
- E. Juridisch control houdt een registratie bij van objecten waar beveiligingscamera's geplaatst zijn.

2. Toepassingsbereik

Om te kunnen toetsen of camerabeveiliging nodig is maakt het college een afweging tussen belangen van veiligheid en privacybescherming.

Het toepassingsbereik wordt bepaald door het "Wat"? En het "Waarom?", met andere woorden de grenzen van het private domein en het oogmerk waarmee de camera's worden opgehangen.

2.1 Grenzen van het private domein

Dit protocol is alleen van toepassing op het gebruik van cameratoezicht ten behoeve van objectbeveiliging. Onder de term object vallen gebouwen en terreinen die bij de objecten horen. Voorwaarde is dat de gemeente als beheerder of eigenaar verantwoordelijk is voor deze objecten.

De openbare weg als zodanig valt weliswaar onder het beheer van de gemeente, maar valt buiten de reikwijdte van dit protocol, omdat het geen object is in de zin zoals hier is bedoeld.

Het kan zijn dat het cameratoezicht ter beveiliging van een object, of het bij het object behorende terrein zich mede uitstrekt tot op de openbare weg, of een openbare plaats. In de technische uitvoering van de beveiliging moet getracht worden dit zoveel mogelijk te vermijden. Het mag niet het doel zijn om passerende individuen herkenbaar te filmen.

2.2 Het oogmerk

Het tweede onderscheidend punt is het oogmerk waarmee de camera wordt gebruikt:

Voor cameratoezicht ter objectbeveiliging moet er sprake zijn van het beschermen van goederen en gebouwen tegen inbraak, vandalisme en overlast. Het oogmerk mag niet het beschermen van de openbare orde zijn. Daarvoor is er de wet “Cameratoezicht openbare plaatsen” bedoeld.

Het opsporen van criminaliteit op zichzelf mag ook het doel niet zijn. Hiervoor heeft het Openbaar Ministerie speciale opsporingsbevoegdheden. Het gebruik achteraf van opnames voor dit doel is wel mogelijk.

De regelgeving voor particulier cameratoezicht is te vinden in de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Aan de daarin vermelde de voorwaarden moet worden voldaan, zoals kenbaarheid voor bezoekers.

3. Checklist

Als een Haarlemse gemeentelijke instelling camera's toepast, is dat als eigenaar/ beheerder, met als doel beveiliging van personen, gebouwen, terreinen, en zaken die zijn toevertrouwd aan de zorg van de betreffende gemeentelijke instelling. Voordat de camera in gebruik wordt genomen, dient getoetst te worden aan een aantal voorwaarden. Dat is artikel 38 van de Wet Bescherming Persoonsgegevens, uitgebreid met de checklist, die is opgesteld door het College Bescherming Persoonsgegevens. Hierin staan waarborgen voor een correct gebruik van videocamera's. Zonder deze waarborgen is cameratoezicht verboden.

In het collegebesluit om tot het gebruik van cameratoezicht over te gaan, wordt ingegaan op de volgende punten:

1. Geef aan **welk object** beoogd wordt te beveiligen.
2. Zorg voor een goede (schriftelijke) onderbouwing waarin het belang van cameratoezicht beargumenteerd wordt.
Dus: geef het probleem aan en het **doel** dat men wil bereiken.
Doelen mogen zijn:
 - a. de bescherming van de veiligheid en gezondheid van een of meer natuurlijke personen;
 - b. de beveiliging van de toegang tot gebouwen en terreinen;
 - c. de bewaking van zaken die zich in gebouwen of op terreinen bevinden;
 - d. de beveiliging van een productieproces;
 - e. het vastleggen van incidenten.
3. Beargumenteer waarom het beheerbelang of publieke belang in dit geval zwaarder weegt dan de **privacy** van burgers.
4. Verklaar waarom het doel, bijvoorbeeld bewaking van eigendommen, niet op een **andere** – voor betrokkenen minder ingrijpende- manier kan worden gerealiseerd.
5. Cameratoezicht dient onderdeel te zijn van een **pakket** aan maatregelen.
Dus: geef aan welke andere maatregelen zijn/ worden getroffen.
6. Cameratoezicht moet op selectieve wijze uitgevoerd worden. Leg niet meer gegevens vast dan strikt noodzakelijke is.
Dus: Geef aan **welke** gegevens worden vastgelegd. Geef ook ruimtelijke reikwijdte aan; welke onderdelen van het object de camera's bestrijken. Geef aan dat het om zaken gaat die zijn toevertrouwd aan de zorg van de gemeentelijke instantie.
Geen andere persoonsgegevens worden verwerkt dan:
 - a. video-opnamen van de gebouwen en terreinen en zich daarop bevindende personen en zaken, waarover de zorg van de verantwoordelijke zich uitstrekt;
 - b. Gegevens met betrekking tot het tijdstip, de datum en de plaats waarop de video-opnamen zijn gemaakt.
7. **Heimelijk** cameratoezicht op openbaar toegankelijke plaatsen is strafbaar gesteld. Het moet duidelijk kenbaar gemaakt worden **dat** er op een bepaalde locatie cameratoezicht aanwezig is.
8. De camerabeelden moeten afdoende **beveiligd** worden tegen inbreuken door derden.
9. Leg in een procedure of protocol vast **hoe** iemand **inzage** kan krijgen in de gegevens die over hem of haar in het systeem zitten en hoe wordt omgegaan met de overige rechten van de betrokkene.
Geef aan wie de videobeelden mag bekijken.
De persoonsgegevens (videobeelden) worden slechts verstrekt aan:

- a. degenen, waaronder begrepen derden, die belast zijn met of leiding geven aan de hierboven genoemde doelen (m.n. bewakers/ beveiligers) of die daarbij noodzakelijk zijn betrokken;
 - b. ambtenaren van de politie in geval van incidenten, ingevolge artikel 8, onder e, van de wet (WBP).
 - c. Anderen, in de gevallen, bedoeld in artikel 8, onder a,c,en d, of artikel 9 derde lid, van de wet (WBP).
10. Videobeelden mogen niet langer dan noodzakelijk bewaard worden. Een richtlijn voor de bewaartermijn van beelden is 24 uur tot maximaal 7 dagen. Een uitzondering hiervoor geldt voor beelden waarop incidenten zijn vastgelegd.
Dus: geef aan hoe lang de gegevens worden bewaard. Indien dit langer is dan **24 uur**, moet een melding aan het CBP gedaan worden.
11. Verwerking van persoonsgegevens moet vooraf gemeld worden bij het CBP. Voor cameratoezicht ter beveiliging van personen, gebouwen, terreinen, zaken of productieprocessen geldt dat dit in de regel is vrijgesteld van de meldingsplicht, wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 38 Vrijstellingsbesluit WBP.

Hlem 28sep06
CLJ/KR